

УДК 658.012

Гураль І - ст. гр. БМ-31

Тернопільський національний технічний університет імені Івана Пулюя

ПЛАНУВАННЯ ВИРОБНИЧОЇ ПОТУЖНОСТІ НА ПІДПРИЄМСТВІ

Науковий керівник: к.е.н., доц. Галушак О.Я.

Планування випуску продукції є ведучим розділом річного плану, оскільки решта планів забезпечують його реалізацію. План випуску продукції будь-якого підприємства складається на основі можливості випуску продукції в залежності від його виробничої потужності та сукупного попиту на продукцію, що виготовляється.

Саме тому, виявлення величини виробничої потужності в плановому періоді є найважливішим моментом техніко-економічного обґрунтування плану випуску продукції. Вона визначає рівень виробництва продукції, товарів чи послуг та ступінь стримування обсягів виробництва, виходячи з ринкового попиту.

Виробнича потужність підприємства- це максимально можливий обсяг випуску продукції в заданій номенклатурі та асортименті, який досягається при ідеальних умовах роботи: повному використанні обладнання та виробничих площ, робочої сили, сировини, матеріалів та застосування передової технології. Розрізняють теоретичну, практичну, нормальну, планову, перспективну, проектну та діючу потужність підприємства.

Величина виробничої потужності підприємства формується під впливом багатьох чинників. Головними з них є:

- номенклатура, асортимент та якість продукції, що виготовляється;
- кількість встановленого устаткування, розміри і склад виробничих площ, можливий фонд часу роботи устаткування та використання площ протягом року;
- прогресивні техніко-економічні норми продуктивності й використання устаткування, зняття продукції з виробничих площ, нормативи тривалості виробничого циклу та трудомісткості продукції, що виробляється (послуг, що надаються).

Показники виробничої потужності використовують для визначення величини виробничої програми, для встановлення вузьких та широких місць на підприємстві, а також для розрахунку капітальних вкладень, необхідних для виготовлення продукції.

Застосовують різні одиниці виміру виробничої потужності підприємств. Вони залежать від характеру виробництва та галузевої підпорядкованості. Загальне правило таке: виробничу потужність визначають в тих самих одиницях виміру, в яких планують та здійснюють облік продукції, що виготовляється (послуг, що надаються). Здебільшого це натуральні та умовно натуральні вимірники за видами продукції (послуг). Для багатомономенклатурних виробництв потужність може виражатися вартісними вимірниками. У паспорті такого підприємства потужність зазначають двома вимірниками : у чисельнику- натуральні вимірники за видами продукції; у знаменнику- загальний вартісний (грошовий) вимірник.

Отже, виробничу потужність визначають за асортиментом продукції, що відповідає профілю підприємства. На її величину найбільше впливають основні виробничі фонди, а саме їх активна частина. Виробнича потужність є техніко-економічною категорією, оскільки піддається впливу як технічних, так і економічних факторів.